

Balıkçılık mevzuunda Türkiye'ye teknik yardım temini hususunda Türkiye Hükümeti ile Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Teşkilâtı arasında imzalanan Ek Anlaşmanın tasdiki hakkında kanun lâiyhası ve Hariciye ve Ticaret encümenleri mazbataları (1/708)

T. C.

Başvekâlet

21 . XII . 1953

Muamelât Umum Müdürlüğü

Tetkik Müdürlüğü

Sayı : 71 - 2671, 6/3534

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Balıkçılık mevzuunda Türkiye'ye teknik yardım temini hususunda Türkiye Hükümeti ile Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Teşkilâtı arasında imzalanan Ek Anlaşmanın tasdiki hakkında Dışişleri Vekâletince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 25 . II . 1953 tarihinde Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan kanun ve esbabı mucibe lâiyhalarının ilişkileriyle birlikte sunulduğunu saygılarımla arz ederim.

Başvekil

A. Menderes

ESBABI MUCİBE

Teknik Yardım teminine mütedair olarak Hükümetimiz ile Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Teşkilâtı, Milletlerarası Sivil Havacılık Teşkilâtı Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı ve Dünya Sağlık Teşkilâtı arasında 5 Eylül 1951 tarihinde imzalanmış olan Teknik Yardım Esas Anlaşmasına istinaden memleketimize sağlık, sosyal, ekonomi, tarım, ulaştırma, âmme, idaresi, eğitim gibi çeşitli sahalarda yardımlar sağlanmaktadır.

İşbu Esas Anlaşmanın 1. madde 1. fıkrasına göre bu gibi teknik yardımlar, yukarıda adları geçen Teşkilâtlardan biri ile Hükümetimiz arasında, Esas Anlaşmaya tevfikân, yapılacak Ek Anlaşmalarla temin edilmektedir.

Bu hükmü göz önünde tutan Hükümetimiz, balıkçılığımızın inkişafı, balık tutma usullerinin modernleştirilmesi, tutulan balıkların muhafazası ve satış imkânlarını geliştirmek gayesiyle, Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Teşkilâtı ile 1 Numaralı Balıkçılık Ek Anlaşmasını imzalamış bulunmaktadır.

Bu Anlaşmaya göre, Teşkilât memleketimize balıkçılık üzerinde ihtisas yapmış muhtelif eksperler temin edecek ve aynı zamanda, balıkçılıkta ileri olan memleketlerde staj görmek ve bilgilerini artırarak, bu bilgilerini bilâhara memleketimizde tatbik etmek üzere bu sahada dört Türk elemanına burs temin ederek bu memleketlere gitmelerini sağlayacaktır.

Büyük bir servet kaynağı olan balıkçılığımızın gelişmesi, memleketimizdeki balık avı tekniğinin ilerlemesi, balık istihsal ve ihracatının artması yolunda yapılan çalışmalar meyanında, bu Anlaşma hükümleriyle temin edilen teknik yardımların da çok faydalı olabileceği düşünülmektedir.

Bu hususları göz önünde bulunduran Cumhuriyet Hükümeti, balıkçılık mevzuunda memleketimize teknik yardım temini hususunda, Hükümetimizle Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Teşkilâtı arasında imzalanmış olan 1 numaralı Teknik Yardım Ek Anlaşmasının onanması hakkında hazırladığı ilişik kanun tasarısını Büyük Millet Meclisinin tasdikına arz eder.

Hariciye Encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Hariciye Encümeni

Esas No : 1/708

Karar No : 23

2 . II . 1954

Yüksek Reisliğe

Balıkçılık mevzuunda Türkiye'ye teknik yardım temini hususunda Türkiye Hükümeti ile Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Teşkilâtı arasında imzalanan Ek Anlaşmanın tasdikı hakkında kanun lâyihası, Dışişleri ve Ekonomi ve Ticaret vekâletleri temsilcileri hazır oldukları halde incelendi.

5 Eylül 1951 tarihinde imzalanmış olan Teknik Yardım Esas Anlaşmasının 1 nci fıkrasına göre Hükümetimiz, balıkçılığımızın inkişafı, balık tutma usullerinin modernleştirilmesi, tutulan balıkların muhafazası ve satış imkânlarını geliştirmek gayesiyle, Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Teşkilâtı ile 1 Numaralı Balıkçılık Ek Anlaşmasını imzalamıştır.

Bu Anlaşma, memleketimize balıkçılık üzerinde ihtisas yapmış muhtelif eksperler temin edeceği gibi, ayrıca balıkçılıkta ileri olan memleketlerde staj görmek ve bilgilerini artırmak suretiyle bu bilgilerini bilâhara memleketimizde tatbik etmek üzere bu sahada 4 Türk elemanına burs temin edecektir.

Hakikaten memleketimiz için büyük bir servet kaynağı teşkileden balıkçılığımızın inkişaf

etmesi, balık av tekniğinin ilerlemesi ve yine balık istihsal ve ihracatımızın artmasını temine yarıyacak olan bu kanun tasarısı memleketimizin menfaatlerine uygun bulunmuş ve tasarı komisyonumuzda ittifakla ve aynen kabul edilmiştir.

Havalesi gereğince Ticaret Komisyonuna gönderilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Dışişleri Komisyonu Reisi Bu rapor Sözcüsü

Samsun Denizli
F. Kesim A. Çobanoğlu
Ankara Balıkesir
S. M. Arsal E. Budakoğlu

İmzada bulunamadı

Balıkesir Hatay İstanbul
E. Güreli A. Melek N. Tlabar
İzmir İzmir
C. Baban S. Giz

İmzada bulunamadı

İzmir Manisa
C. Tunca A. Karaosmanoğlu
Muğla Trabzon
N. Nadi H. Saka

İmzada bulunamadı

Ticaret Encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Ticaret Encümeni
Esas No. 1/708
Karar No. 20

8 . III . 1954

Yüksek Reisliğe

Balıkçılık mevzuunda Türkiye'ye teknik yardım temini hususunda Türkiye Hükümeti ile Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Teşkilâtı arasında imzalanmış Ek Anlaşmanın tasdiki hakkında kanun lâyihası ve Hariciye Encümeni raporu ile birlikte ilgili Hükümet temsilcilerinin iştirakiyle incelendi :

5 Eylül 1951 tarihinde imzalanmış olan Teknik Yardım Esas Anlaşması hükümlerine istinaden Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Teşkilâtı ile imzalanmış olan Balıkçılık Mevzuunda Türkiye'ye Teknik Yardım Temini hususundaki Ek Anlaşma memleketimizin bu hususta muhtaç olduğu teknik bilgi, malzeme temini ile balıkçılık uzmanı olarak yetiştireceğimiz 4 Türk talebesine de burs teminini derpiş etmekte ve balık tutma usullerinin modernleştirilmesi hususunda lâzımgelen bütün imkânla-

rın teminini derpiş eden Ek Anlaşmanın memleketimizin girdiği ekonomik inkişafa da yardım edeceği düşüncesiyle Encümenimizce de Hükümet teklifi aynen ve ittifakla kabul edilmiştir.

Umumi Heyetin yüksek tasvibine arz edilmek üzere Reisliğe saygı ile sunulur.

Ticaret En.

Reisi	Mazbata M.	Kâtip
Kütahya	Kastamonu	Kocaali
H. Gedik	Ş. Kerimzade	H. Başak
Afyon K.		Afyon K.
Süleyman Kerman		G. Yiğitbaşı
İmzada bulunamadı		
Antalya	Bolu	Denizli
N. Ş. Nabel	V. Yöntem	E. Şahin
Kütahya		Sivas
M. Alkin		H. Yüksel

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Balıkçılık mevzuunda Türkiye'ye teknik yardım temini hususunda Türkiye Hükümeti ile Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Teşkilâtı arasında imzalanmış Ek Anlaşmanın tasdiki hakkında kanun lâyihası

MADDE 1. — Türkiye'ye balıkçılık mevzuunda teknik yardım temini hususunda Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Teşkilâtı arasında 29 Şubat 1952 tarihinde Ankara'da imzalanmış 1 numaralı Teknik Yardım ek Anlaşması tasdik edilmiştir.

MADDE 2. — Bu kanun neşri tarihinde me-riyete girer.

MADDE 3. — Bu kanunun hükümlerini ic-
raya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

Başvekil Devlet Vekili Devlet Vekili
A. Menderes C. Yardımcı

Adalet Vekili	Millî Savunma Vekili
O. Ş. Çiçekdağ	K. Yılmaz
İçişleri Vekili	Dışişleri Vekili
E. Menderes	F. Köprülü
Maliye Vekili	Millî Eğitim Vekili
H. Polatkan	R. S. Burçak
Bayındırlık Vekili	Eko. ve Ticaret Vekili
K. Zeytinoğlu	F. Çelikbaş
Sağlık ve So. Y. Vekili	G. ve Tekel Vekili
Dr. E. H. Üstündağ	E. Kalafat
Tarım Vekili	Ulaştırma Vekili
N. Ökmen	Y. Üresin
Çalışma Vekili	İşletmeler Vekili
H. Erkmen	S. Yırcalı

HÜKÜMET TEKNİK YARDIM TEMİNİ HUSUSUNDA TÜRKİYE HÜKÜMETİ İLE BİRLEŞ- MİŞ MİLLETLER GIDA VE TARIM TEŞKİLÂTI ARASINDA AKDEDİLEN 1 NUMARALI EK ANLAŞMA

Bundan böyle «Hükümet» diye anılacak olan Türkiye Hükümeti ile bundan böyle «Teşkilât» diye anılacak olan Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Teşkilâtı, 5 Eylül 1951 tarihinde aralarında imzaladıkları ve hükümleri atıf suretiyle işbu Anlaşma cüz'ünü teşkil eden Teknik Yardıma mütalâlik Esas Anlaşmayı tatbik etmeyi arzu eylemektedirler.

Buna binaen, Hükümet ile Teşkilât imzaları aşağıda bulunan usulü dairesinde yetkilendirilmiş temsilcileri vedaatıyla işbu Anlaşmayı akdetmişlerdir.

Madde — I.

Temin edilecek olan Teknik Yardım

1. Teşkilât Esas Anlaşmada tasrih edilen haller dâhilinde ve aşağıda izah olunan ve yine aşağıdaki program mucibince, teknik yardım temini hususunda, bundan böyle «personel» tâbir edilecek olan beş mütehasstan mürekkep bir ekibin bundan böyle «memleket» tâbir edilecek olan Türkiye'yi ziyaretini tertipliyecektir.

(a) Bir Balıkçılık Biyologu : Türkiye'nin ha' hazır balıkçılık biyolojik araştırma programını tetkik ve tekrar gözden geçirmek ve balık istihsalini artırmak Türkiye'ye mücavir sularda bilhassa, keşif etüdleri yolu ile yeni balık menbalarını tesbit gayesini güden bir balıkçılık biyolojik araştırma programını hazırlayıp tatbik hususunda yardım etmek üzere (bir yıllık bir müddet için);

(b) Bir Balıkçılık Mühendisi : Bilhassa orkinoz, torik ve uskumru gibi muhacir ve açık deniz balıklarının avı için kullanılan gemilerin metotların ıslahı ve makineleştirilmesi hususunda istişare ve yardım etmek üzere (bir yıllık bir müddet için);

(c) Bir Balıkçılık Teknoloğu (Soğuk hava tesisatı mütehasısı).

Balık dondurma tesislerinin ve dondurulmuş balık muhafaza yerlerinin tesbiti, inşası ve işlenmesinde; balık dondurma, muhafaza metotlarını ve buzlu ve dondurulmuş taze balıkların istimali ve nakil metotlarını tarif ve tavsiye etmek üzere;

(d) Bir Balıkçılık Teknoloğu : (Balık yemi ve yağ mütehasısı)

Muhtelif yerli balık çeşitlerinden ve balık döküntüsünden yem ve yağ istihsalı hususunda tavsiye ve yardımda bulunmak ve bilhassa çok bol olan açık deniz ve muhacir balıklarından istifade etmek üzere (altı ay müddet için, fakat Hükümet ve teşkilât arasında vâsıl olunacak bir anlaşma ile 12 aya temdit edilebilir);

(e) Bir Balıkçılık İktisatçısı : Balıkçılar arasında, avlanan balıkları satışa arz için kooperatifler tesis etmek, muhtelif limanlarda balık mamullerinin satışa arzı için kolaylıkları ve metotları ıslah etmek ve halkın gıda rejimini ıslah gayesiyle yerli balık istihlâkını artırmak gayesiyle bir program hazırlamak üzere (bir yıllık müddet için)

2. Hükümetin tâyin ve Teşkilâtın tasvibedeceği elemanlar için, Teşkilât aşağıda yazılı dört bursu (fellowship) ihdas edecektir.

(a) İleri balıkçılık idareciliği işlerinde yetiştirilecek bir eleman için üç aylık bir burs;

(b) Balık avı metotlarında yetiştirilecek bir eleman için altı aylık bir burs;

(c) Balık işletmeciliği metotlarında yetiştirilecek bir eleman için altı aylık bir burs;

(d) Balıkların satışa arzı metotları ve tatbikatı işlerinde yetiştirilecek bir eleman için altı aylık bir burs.

Bu burslar işbu 1 No.lu Ek Anlaşma gereğince, Teşkilâtın istişari yardım temin ettiği sahalarda faal bir rol oynayan veya oynayacak olan ve bu sahalarda daha iyi bir surette çalışmak üzere memleket dışında yetiştirilmeye muhtaç elemanlara tahsis edilecektir.

Madde — II.

İrtibat

Hükümet, Ekonomi ve Ticaret Vekâletinin, Esas Anlaşmasının II (a) maddesinin işbu Ek Anlaşmaya tatbiki bakımından merkezî koordinasyon müessesesi ve Teşkilâtın işbu Anlaşma gereğince, yapacağı teknik yardım hususlarında muhatap müessesesi olarak tâyin etmiştir.

Madde — III.

İdari ve malî taahhütlere ait tafsilât

1. Teşkilâtın Esas Anlaşmanın III (I.) maddesi gereğince masraf bakımlarından taahhütleri aşağıdaki hükümlere tâbi olacaktır :

(a) Teşkilât, işbu Ek Anlaşma gereğince yapılan teknik yardımın tatbiki için lüzumlu ve memleket dâhilinde bulunmasına imkân olmayan bazı esaslı teçhizatı temin edecektir. Temin olunacak teçhizatın lüzumu ve tipi Teşkilât tarafından tâyin olunacak ve bedeli 1 000 (bin dolâr) mukabilini aşmayacaktır.

(b) Teşkilât, burs sahiplerine Türkiye'den eğitim göreceği memlekete veya memleketlere birden fazla ise mütaaddit eğitim memleketleri arasında, yapacakları seyahat ve Türkiye'ye dönüş yol masrafının % 50 (yüzde ellisini) ödiyecektir.

(c) Teşkilât burs sahiplerine, Teknik Yardım Bürosunca tesbit edilen miktarlara göre, aylık maişet bedeli ödiyecektir.

(d) Teşkilât, bu eğitimle ilgili öğretim ücretlerini (şayet böyle bir ücret mevcutsa) ve bu eğitimle ilgili gerekli tahsisatı ödiyecektir. Bu bapta ihtiyacı Teşkilâtça tâyin edilecektir.

(e) Teşkilât, burs sahiplerine, mâruz kalınması melhuz bulunan hastalık ve kaza halleri dolayısıyla hak talebinden sorumlu olmamakla beraber, burs sahiplerine, kendilerince tanzim edilip Teşkilâtça tasvibedilen sağlık ve kaza sigortası masrafı için tediye bulunacaktır.

(f) Teşkilât, eğitim memleketleriyle, burs sahiplerinin bu memleketlerdeki eğitimi ile ilgili lüzumlu seyahati tesbit edecek ve buna mütaallik masrafı ödiyecektir.

(g) Burslar için mufassal malî ve idari anlaşmalar yukardaki ikinci madde de belirtildiği gibi, Teşkilâtla Hükümetin merkezî koordinasyon müessesesi arasında görüşülerek ayrı bir programda tesbit edilecektir.

2. Esas Anlaşmanın madde III, (b) fıkrasına tevfikân Hükümetin mükellefiyetleri aşağıda yazılı hükümlere tâbi olacaktır.

(a) Hükümet, personelin her birine, eğitim memleketinde görevlerinin devamı müddetince Teknik Yardım Bürosunca tesbit edilen günde 33 (otuz üç) Türk lirası üzerinden işe masrafı ödiyecektir. Bu işe masrafı yemek, ev ve ârızı masrafları ihtiva etmektedir. Bu maksat için Hükümet; Ekonomi ve Ticaret Vekâleti nezdinde \$ 19 500 dolâr karşığı Türk parası tutarında ayrı bir fon bulundurulacak ve bu fondan Hükümetçe tâyin edilecek bir memur, personele aylık esası üzerinden peşinen tediye bulunacaktır. Kullanılmıyan bakıyeler, hesaplar kapatıldıktan sonra, Hükümete iade edilecektir.

(b) Hükümet, aşağıda gösterilen malzemeyi ve uygun tip gemileri, işbu Ek Anlaşmada tasviredilen teknik yardımın müessir bir şekilde tatbikını sağlamak için, Hükümetle iştişareyi mütaakıp personelce tâyin edilecek zamanlarda ve miktarlar dâhilinde tedarik edecektir.

(i) Balık avlama usullerini göstermek üzere uygun bir şekilde teçhiz edilmiş balıkçılık araştırma ve ticari balıkçılık gemileri.

(ii) Motörlerin tesisi ile muhtelif tip tecrübi balıkçı donanımının çalıştırılması üzerinde yapılacak tecrübelerin sevk ve idaresi için yeni veya eski küçük balıkçı kayığı;

(iii) Gerekli muhtelif tip balıkçı donanımının inşası için lüzumlu olan malzeme;

Hükümet, kezalik yukarda tasvir edilen gemilerle donanımın işletmesi ve bakımı için lüzumlu personeli, akar yakıt ve sair levazımı tedarik edecektir.

(c) Hükümet, perosnele, işlerinin lâıyıkıyla görülmesini teminen, biyolojik ve teknik araştırma için lüzumlu balıkçılık laboratuvarı ve teçhizatı, yeteri kadar ofis vasıta ve imkânları, teçhizat ve levazımı, depolar ve antrepolar ve işin gereği gibi yürütülmesi için lüzumlu diğer vasıtalar da dâhil olmak üzere, tesisleri temin edecektir.

(d) Hükümet her personele, bütün mesai saatleri dâhilinde ve yalnız bu işle görevli ehliyetli bir yardımcı asistan tahsis edecektir. Bu asistan personelle birlikte çalışacak ve kendi mesleğinde personel tarafından yetiştirilecektir. Bahse konu yardımcı asistanlar, personelin tâyin ve görev süresi memleketi terkettikleri zaman ilgilendikleri meslekî branşların her birinde işin devamını bizzat üzerlerine alacaklardır.

(e) Hükümet, personele en az iki asistan terfîk edecektir. Bu asistanlar sekreterlik, stenografi, büro işleri ve ayrıca muhtelif yerlerde işin sevk ve idaresi için zaman zaman lüzum görülecek yorum ve tercüme işlerinde personelin yardımcısı olacaklardır.

(f) Hükümet, personele balıkçı donanımının sevk ve idaresi ve inşası için lüzum görülecek işçileri veya sair yardımcı, ve personelin işiyle ilgili diğer lüzumlu görevleri temin edecektir.

(g) Hükümet personele, personelin devamlı olarak görevlendiği şehirler veya yerler dâhilinde ve aynı zamanda memleket dâhilinde şehirler veya yerler arasında, işbu Ek Anlaşmada tasvir edilen teknik yardımın temini maksadıyla, münasip ve yeteri kadar nakliye vesaiti temin edecektir.

(h) Hükümet, personele işbu Ek Anlaşmada tarif edilen teknik yardımın temini maksadıyla kendilerince lüzum gösterilecek münasip ve yeteri kadar muhabere hizmeti (teleofn, telgraf, posta, haberci ve saire) temin edecektir.

(i) Esas Anlaşmanın III (3) maddesi gereğince sağlanacak olan mahallî para fonu Ekonomi ve Ticaret Vekâletlerinde ihdas ve idame ettirilecek ve İşbu Ek Anlaşma hükümlerine tevfiқан işlerin nizamlı ve rasyonel bir tarz da yürütülmesini temin için gerekli meblâğlar zaman zaman tasdik olunacak talepler esasına göre Hükümetçe tâyin edilen bir eleman tarafından personele veya namına ödenecektir.

(j) Hükümet, burs sahiplerinin seyahatleri esnasında pasaport, vize, sıhhi muayene, cep harçlığı ve saire gibi gerekli ihzari masrafları yapabilecek durumda olduklarını ve eğitim görecekları memleketlere uygun surette giyim eşyası tedarik edebilmelerini temin edecektir.

(k) Hükümet ,burs sahiplerinin Türkiye'den eğitim görecekları memleket veya memleketlere ve yapılacak muhtelif memleketler arasında (Birden fazla ise) gidiş dönüş masraflarının % 50 sini ödiyecektir.

Hükümet ve Teşkilât işbu 1 No. lu Ek Anlaşmayı Ankara'da 29 Şubat 1952 tarihinde iki nüsha ve İngilizce olarak imzalamışlardır.

İşbu Ek Anlaşma Türkiye Büyük Millet Meclisinin tasdikına muallâk olarak, yukarda kayıtlı günden itibaren meriyete girecektir.

Birleşmiş milletler Gıda ve Tarım Teşkilâtı
namına
Herbert Broodley
Umum Müdür Vekili
(Unvan)

Türkiye Hükümeti namına
A. Haydar Görk
İktisadi İş Birliği Teşkilâtı
Umumi Kâtip Vekili
(Unvan)